

Bæredygtig skovdrift

- tilskud til foryngelse af nåletræsarealer

Vejledning nr. 2

Skov- og Naturstyrelsen 2006

Tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift

Vejledning nr. 2: Foryngelse af nåletræsarealer

Indhold/side:

OVERSIGT OVER TILSKUD TIL FREMME AF BÆREDYGTIG SKOVDRIFT	3
HVEM KAN FÅ TILSKUD?	4
HVAD YDES DER TILSKUD TIL?	5
Forudsætning for tilskud	5
Tilskudssatser	6
Krav til plantetal	6
Øvrige krav til foryngelsesformerne	7
Særlige tillæg	8
Frø og planter	9
Begrænsninger	9
Definition af et projekt	10
Definition af areal	10
ANSØGNING OM TILSKUD	11
Inden man søger om tilskud	11
Ansøgningskema	11
Ansøgningsfrist	12
Skovbrugskonsulenter	12
Behandling af ansøgninger	13
Prioritering af ansøgninger	13
UDBETALING	14
Udbetaling af tilskud	14
Hvis projektet ændres eller ikke gennemføres	14
Skattemæssige forhold	15
Ejerskifte for arealer med tilskud	15
KONTROL	16
RETSGRUNDLAG	17
BILAG	18
Bilag 1: Hjemmehørende træarter	18
Bilag 2: Træer og buske godkendt til løvskovbryn	19
Bilag 3: Provenienser	20
Bilag 4: Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre	22

Oversigt over tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift

Et af målene med skovloven fra juni 2004 er at fremme en bæredygtig drift af landets skove. Derfor er der udarbejdet 4 nye tilskudsordninger, som skal understøtte dette formål.

I 2001 blev der opnået enighed mellem en lang række af skovbrugets interessenter om et sæt danske retningslinier for bæredygtig skovdrift. Retningslinierne er baseret på naturnær skovdrift og en række særlige tiltag til fremme af bæredygtighedens økologiske, sociale og økonomiske elementer. De nye tilskudsordninger bygger på disse retningslinier, og understøtter elementer i den bæredygtige skovdrift, som ikke umiddelbart er økonomisk fordelagtige for en skovejer. Retningslinierne kan ses i Det Nationale Skovprogram på www.skovognatur.dk.

Tilskud til bæredygtig skovdrift omfatter følgende:

Vejledning nr. 1: Tilskud til grøn driftsplan.

Der ydes tilskud til at udarbejde en plan for bæredygtig skovdrift (grøn driftsplan). Driftsplanen kan indeholde planer for omstilling til naturnær skovdrift, beskyttelse af skovens naturværdier samt hensyn til skovens fortidsminder, landskabelige værdier og friluftsliv. Målet med den grønne driftsplan er at fremme omstillingen til bæredygtig drift af én eller flere skove på en ejendom.

Den grønne driftsplan er koblet sammen med de øvrige 3 tilskudsordninger, se nedenfor.

Vejledning nr. 2: Tilskud til foryngelse af nåletræsarealer.

Der ydes tilskud til at forynge nåletræsarealer med hjemmehørende træarter. Målet er at fremme mulighederne for naturnær skovdrift, og herunder at øge skovenes robusthed, biologiske mangfoldighed og rekreative værdier.

Det er en forudsætning for tilskud, at der i den pågældende skov ikke må konverteres bevoksninger med hjemmehørende træarter til indførte træarter i en periode på 5 år.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud, hvis foryngelsen er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Vejledning nr. 3: Tilskud til særlig drift.

Der ydes tilskud til særlig drift og pleje af arealer i skove. Målet er især at beskytte og fremme skovenes naturværdier, og dermed understøtte bæredygtighedens økologiske element.

Men der kan også ydes tilskud til at pleje skovenes fortidsminder og landskabelige værdier.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud til en række foranstaltninger, hvis den særlige drift eller pleje er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Vejledning nr. 4: Tilskud til friluftsliv.

Der ydes tilskud til anlægs- eller informationsprojekter for friluftslivet. Målet er at fremme mulighederne for oplevelser i skovene, og dermed understøtte bæredygtighedens sociale element.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud, hvis projektet for friluftslivet er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Denne vejledning

Nr. 2: Foryngelse af nåletræsarealer

Hvem kan få tilskud?

Følgende kan få tilskud:

- Private ejere af fredskov.¹
- Private ejere af skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovspligtige. Skoven skal være på mindst 0,5 ha og mere end 40 meter bred (i gennemsnit).

Privat ejer kan være en person, et selskab, en fond, en forening eller lignende. Den private ejer må ikke have indgået driftsoverenskomst med eller modtage driftstilskud fra det offentlige til det konkrete areal.

Tilskud vil ikke kunne ydes til stat, kommuner og folkekirke eller selskabskonstruktioner, hvor disse har en betydelig indflydelse på driften.

---

¹ Hvorvidt en skov er fredskov fremgår normalt af matriklen og tingbogen, men det lokale statsskovdistrikt kan også oplyse om det. Langt de fleste skove i Danmark er fredskove.

Hvad ydes der tilskud til?

Der ydes tilskud til at forynge nåletræsarealer med hjemmehørende træarter anført i bilag 1.

Det er en hovedregel, at en nåletræsbevoksning skal være hugstmoden for at kunne få tilskud til foryngelse. Undtagelser fra hovedreglen er foryngelse ved skærmstilling samt foryngelse af arealer med juletræer og pyntegrønt i kort omdrift. Endvidere kan der søges om dispensation fra kravet om hugstmodenhed, hvis en bevoksning er skadet som følge af klimaforhold (stormfald, tørke og lignende) eller insekter.

Der ydes tilskud til følgende:

- Plantning af ekstensive kulturer med hjemmehørende træarter eller anlæg af skovbryn.
- Såning af ekstensive kulturer med hjemmehørende træarter.
- Anlæg af holme af frøtræer (hjemmehørende træarter).
- Hegning af arealer med ekstensive kulturer, holme af frøtræer samt arealer udlagt til naturlig tilgroning.

Der ydes et forhøjet tilskud (tillæg), når:

- kulturanlæg er en opfølgning på en grøn driftsplan,
- kulturanlæg og pleje gennemføres uden brug af kemiske bekæmpelsesmidler,
- kulturanlæg foretages under en skærm af den gamle bevoksning.

Forudsætning for tilskud

En forudsætning for tilskud til foryngelse er, at skovens bevoksninger med hjemmehørende træarter ikke må konverteres til indførte træarter i en periode på 5 år.² Perioden regnes fra det tidspunkt, hvor tilskuddet til foryngelse udbetales.

Skov- og Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde godkende, at en bevoksning med hjemmehørende træarter konverteres til indførte træarter. Der kan f.eks. være tale om en bevoksning, hvor de hjemmehørende træarter mistrives. Det vil være et krav i den forbindelse, at konverteringen er en opfølgning på en langsigtet plan for omstilling til naturnær skovdrift i en grøn driftsplan. Se vejledning nr. 1.

---

² Definitioner:

Bevoksninger med hjemmehørende træarter defineres som bevoksninger med mindst 75 % hjemmehørende træarter, jf. bilag 1.

Ved *en skov* forstås i denne tilskudsordning et topografisk velafgrænset skovareal. Hvis arealet gennemskæres af en vej, som kan krydses, et enkelt jernbanespor eller et vandløb eller andre mindre topografiske skel, f.eks. en smal mark eller eng på op til 50 meters bredde, skal det stadig betragtes som én skov. Hvis skoven er opdelt i parceller med hver sin ejer, er den enkelte ejers del af skoven at betragte som én skov.

Tilskudssatser

Tilskud til foryngelse med hjemmehørende træarter					
Metode	Tilskud	Tillæg for opfølgning på grøn driftsplan	Tillæg for pesticidfri drift	Tillæg for skærmstilling	Tilskud til kulturhegn
Ekstensiv kultur – plantning (inkl. anlæg af skovbryn)	8.000 kr./ha	2.000 kr./ha	2.000 kr./ha	4.000 kr./ha	15 kr./m
Ekstensiv kultur – såning	5.000 kr./ha	2.000 kr./ha	2.000 kr./ha	4.000 kr./ha	15 kr./m
Anlæg af holme af frøtræer	2.000 kr./ha	-	1.000 kr./ha	-	25 kr./m
Naturlig tilgroning	-	-	-	-	15 kr./m

Tabel 1: Tilskudssatser

Krav til plantetal

Krav til plantetal	
Metode	Tilskud
Ekstensiv kultur – plantning (inkl. skovbryn)	2.000 planter/ha
Ekstensiv kultur – såning	2.000 planter/ha
Anlæg af holme af frøtræer	500 planter/ha
Naturlig tilgroning	-

Tabel 2: Plantetal

Krav til plantetal gælder i 2 år efter indberetning til Skov- og Naturstyrelsen om, at tilplantningen eller tilsåningen er gennemført. Ved opgørelse af plantetal kan kun medregnes levende planter.

Naturlig opvækst af hjemmehørende træarter kan indgå med op til 20 % af det krævede plantetal. Der må gerne være en større andel af naturlig opvækst af hjemmehørende træarter, men kun de 20 % kan tælle med i opgørelsen af plantetallet.

Hvis der lægges særlig vægt på produktion af træ af høj kvalitet, kan det være nødvendigt at anvende et højere plantetal end det krævede. Derfor kan ansøger vælge at supplere med planter/frø uden tilskud. Den supplerende plantning eller såning kan udgøres af andre træarter end de hjemmehørende arter – dog skal de hjemmehørende træarter udgøre mindst 75 % af det totale plantetal i bevoksningen.

Øvrige krav til foryngelsesformerne

Der stilles følgende **generelle krav** til en foryngelse:

- Der ydes udelukkende tilskud til foryngelse af nåletræsarealer, hvor andelen af nåletræer udgør mindst 75 % af stamtallet i den gamle bevoksning.
- Ved alle plantninger eller såninger skal der anvendes planter/frø, som er egnede til lokaliteten, og som opfylder provenienskravene i bilag 3. Provenienskravene gælder dog ikke frø og planter fra egne arealer. Se endvidere afsnittet ”Frø og Planter”.
- Den ekstensive kultur eller holm af frøtræer skal bestå af mindst to hjemmehørende træarter fra bilag 1. Indblandingen skal udgøre mindst 20 % af det krævede plantetal.

Specifikke krav til ekstensive kulturer:

- Der ydes tilskud til plantning/såning af *hjemmehørende træarter*, som er nævnt i bilag 1. Der gælder dog særlige bestemmelser for skovbryn.
- Plantning og såning må foretages *gruppevis*. Grupperne skal fordeles jævnt over arealet, og afstanden mellem 2 grupper må maksimalt være 25 meter. Krav til plantetal (2000 stk./ha) skal være opfyldt for hele arealet, dvs. det samlede areal af grupperne og de mellemliggende arealer.

Specifikke krav til skovbryn:

- Hvis der søges om tilskud til at forynge nåletræsarealer i skovens kanter, skal der anlægges skovbryn. Skovbrynene skal være mindst 20 meter brede i skovens nord- og vestkanter og mindst 10 meter brede langs øvrige skovkanter. Skovbryn skal bestå af løvtræer og buske fra bilag 2. Mindst 20 % og højst 40 % af det krævede plantetal skal være godkendte buske angivet i dette bilag. Der kan i nogle tilfælde indplantes nåletræer nævnt i bilag 2.

Specifikke krav til anlæg af holme af frøtræer:

Der ydes tilskud til plantning af holme med hjemmehørende træarter, som på lang sigt kan bidrage til en større udbredelse af arterne i skoven gennem frøspredning.

- Der ydes udelukkende tilskud til anlæg af holme med *hjemmehørende træarter*, som er nævnt i bilag 1.
- Kravet om 500 planter pr. ha kan opfyldes ved plantning i enten én eller flere grupper indenfor denne hektar, dog skal der være mindst 100 planter pr. gruppe.

Specifikke krav til naturlig tilgroning

Ved naturlig tilgroning forstås afdrevne nåletræsarealer, som får lov til at springe i skov af sig selv. Der må godt efterlades evt. hjemmehørende træarter på arealet, jf. bilag 1.

- Der ydes tilskud til hegning af arealer til naturlig tilgroning, hvis der er egnede frøkilder af hjemmehørende træarter i umiddelbar nærhed af eller på arealet. Se i øvrigt afsnittet ”Tillæg for kulturhegn”.

Særlige tillæg

Tillæg for opfølgning på en grøn driftsplan

Der ydes et tillæg, hvis foryngelsen er en opfølgning på en langsigtet plan for omstilling til naturnær skovdrift i en grøn driftsplan. Se vejledning nr. 1.

Tillægget kan ydes ved anlæg af ekstensive kulturer.

Tillæg for pesticidfri drift

Der ydes et tillæg, hvis foryngelsen gennemføres uden brug af pesticider. Pesticider omfatter insektmidler (og dermed rodhalssmøring mod snudebiller), ukrudtsmidler, svampemidler, vildtafværgningsmidler og musemidler. En forberedende sprøjtning er ikke tilladt, når dette tillæg modtages.

Forbudet mod at anvende pesticider gælder indtil 3 år efter udbetaling af tilskud til foryngelse.

Tillægget kan ydes ved anlæg af ekstensive kulturer eller holme af frøtræer.

Tillæg for skærmstilling

Der kan ydes et tillæg, hvis foryngelsen gennemføres under en skærm af den gamle bevoksning. En sådan skærm kan bidrage til at bevare skovklimaet, og dermed sikre bedre betingelser for foryngelsen.

Der stilles følgende krav til en skærm:

- Skærmen skal som minimum have en højde på 8 meter.
- Skærmen skal bestå af mindst 300 sunde og stabile træer pr. ha. Skov- og Naturstyrelsen kan dog i særlige tilfælde godkende et lavere antal ”skærmtræer”.
- Skærmen skal som minimum bevares i 3 år efter udbetaling af tilskud til foryngelse.

Tillægget kan ydes ved anlæg af ekstensive kulturer.

Tilskud for kulturhegn

Der kan ydes et tilskud til at afværge vildtskader ved opsætning af et kulturhegn af mindst 140 cm’s højde. Tilskuddet kan ydes til indhegning af ekstensive kulturer, holme af frøtræer eller arealer, som er udlagt til naturlig tilgroning.

Der ydes et særligt højt tilskud til hegning af holme af frøtræer, da disse typisk er dyrere at indhegne end de øvrige arealer. Hvis der anlægges holme af frøtræer på arealer udlagt til naturlig tilgroning, kan der ikke både ydes tilskud til hegning af hele arealet og til hegning af de enkelte holme.

Det indhegnede areal bør deles op i flere mindre hegninger, så hver enkel hegning ikke overstiger 5 ha. Indhegninger skal udformes hensigtsmæssigt og skal indtegnes på kortbilag til ansøgningen.

Frø og planter

Til anlæg af skoven må der kun benyttes planter og frø, som opfylder herkomstbestemmelserne vedrørende skovfrø og planter. Dette krav gælder dog ikke frø og planter fra egne arealer – dvs. arealer tilhørende samme ejer.

Frø og planter skal som udgangspunkt stamme fra bevoksninger eller frøplantager, som er kåret i kategoriene udvalgt, kvalificeret (frøplantager) eller afprøvet. Der kan dog i enkelte tilfælde (fremgår af bilag 3) ydes tilskud til materiale, som er kåret som ”*lokalitetsbestemt*”. Frø- og plantematerialet skal være kåret til enten vedproduktion eller værn- og læplantningsformål. Det anbefales, at materiale kåret til værn- og læplantningsformål ikke anvendes, når vedproduktion er formålet med foryngelsen.

Ved plantning eller såning af træarter opført i bilag 3, skal der anvendes de *provenienser*, der er anført for de enkelte træarter. Dette gælder dog ikke frø og planter fra egne arealer. Hvis de anførte provenienser ikke kan skaffes, kan der søges dispensation fra listen ved det regionale landsdelscenter. Ved kontrol skal planternes proveniens kunne dokumenteres. **Gem derfor plantekvittering.** Dette gælder også for ejere, som overtager tilsagn om tilskud.

Begrænsninger

- Der ydes ikke tilskud til projekter, som allerede er påbegyndt eller gennemført. Projektet er påbegyndt, når der er foretaget arbejder, som udgør en del af de tilskudsberettigede foranstaltninger. Det er dog tilladt at gennemføre skærmstilling inden ansøgning om tilskud, men ikke evt. jordbehandling, opsætning af hegn, tilplantning eller tilsåning.
- En nåletræsbevoksning må godt være fældet inden ansøgning om tilskud, men fældningen må kun have fundet sted i perioden siden forrige ansøgningsfrist.
- Ved stormfald kan der søges om tilskud i op til 2 år efter stormfaldet. Der ydes ikke tilskud efter både stormfaldsordningen og foryngelsesordningen til gentilplantning på samme areal efter stormfald. Der ydes således ikke tilskud efter foryngelsesordningen til den 1/60 af skovens bevoksede areal før stormfaldet, som fratrækkes inden beregning af tilskud efter stormfaldsordningen.
- Der kan ikke udbetales tilskud til foryngelse af det samme areal flere gange. Det gælder også, hvis en kultur ikke udvikler sig som planlagt.
- Der ydes ikke tilskud til foranstaltninger, som ejeren ifølge skovloven, anden lovgivning eller tinglyste servitutter er forpligtet til at udføre.

- Aktiviteter, som er helt eller delvist finansieret ved hjælp af andre tilskud, kan ikke også opnå tilskud efter denne ordning.
- Der ydes ikke tilskud til projekter, hvor det samlede tilskud er under 5.000 kr.

Definition af et projekt

Der skal indsendes én ansøgning for hvert foryngelsesprojekt. Ved et projekt forstås i denne sammenhæng et fysisk sammenhængende nåletræsareal, som forynges efter samme foryngelsesform og med samme træarter og hvor tilskudssatsen er ens for hele foryngelsen.

Som en undtagelse fra denne regel kan anlæg af flere holme af frøtræer i samme skov betragtes som ét projekt, og derfor ansøges på samme ansøgningskema.

Definition af areal

Projektarealets afgrænsning defineres til hegnet eller dyrkningsgrænsen, der må ligge i en afstand af op til 1,5 m fra de yderste planters stammer.

Spor inde i skoven medregnes i arealerne med halvdelen til hver side. Kravet til plantetal skal være opfyldt for de tilgrænsende litraer inkl. det halve spor.

Der kan ikke medregnes kørespor udenfor skovbrynet.

Arealer, der ikke tilplantes, så som skovveje, eksisterende ydre løvskovbryn, søer, moser og andre udyrkede arealer på over 0,1 ha, kan ikke medregnes i projektarealet. Husk derfor at fraregne sådanne arealer ved opgørelsen af projektarealets størrelse.

Projektarealerne opgives på ansøgningen i hektar med 1 decimal. Arealopmålingen skal have en nøjagtighed, der mindst svarer hertil. Hvis det f.eks. ved kontrol viser sig, at arealopgørelsen ikke har en tilstrækkelig nøjagtighed, kan der stilles krav om tilbagebetaling.

Ansøgning om tilskud

Inden man søger om tilskud

Inden en ansøgning om tilskud til foryngelse indsendes, skal forhold til anden lovgivning m.m. afklares. Det kan f.eks. være nødvendigt at afklare forhold om:

- beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven,
- fredede fortidsminder efter museumsloven,
- fredninger,
- servitutter.

Ansøger er forpligtet til at oplyse om beskyttede naturtyper og fortidsminder i forbindelse med ansøgningen og i øvrigt udføre kulturetableringen eller andre tiltag, så beskyttelsesbestemmelserne overholdes.

Hvis et projekt kræver tilladelse efter skovloven, vil forholdet til skovloven blive behandlet samtidig med behandling af ansøgningen. I sådanne tilfælde kan sagsbehandlingen tage længere tid end normalt. Start derfor i god tid med at udfærdige ansøgningen.

Det er altid ejers ansvar, at en foryngelse ikke er i strid med gældende lovgivning, servitutter m.m.

Ansøgningsskema

Ansøgningen kan udfyldes og indsendes digitalt eller i papirformat:

1. Digital ansøgning

Fra den 1. juli kan en digital ansøgning udfyldes via Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk/Service/Tilskud, hvor man ledes hen på erhvervsportalen Virk.

Ansøger vil blive ledt gennem indtastningen trin for trin, og en række oplysninger vil blive indsat automatisk i ansøgningen. Samtidig vil ansøger få mulighed for at danne og tilknytte de nødvendige kortbilag. Man kan også tilknytte øvrige bilag eller danne følgebrev til indsendelse af bilag pr. brevpost.

Ansøgningen kan udfyldes på 3 forskellige måder:

- Ansøgningen udfyldes af ejer selv. Når ansøgningen er udfyldt, skal ejer ”underskrive” med digital signatur, hvorefter ansøgningen indsendes automatisk. Hvis ansøger ikke har en digital signatur i forvejen, kan denne nemt og gratis bestilles på hjemmesiden: www.digitalsignatur.dk. Vær opmærksom på, at det tager ca. 2 dage af få en digital signa-

tur tilsendt med posten. Ansøgningen kan også udfyldes på Virk uden digital signatur, men så skal man printe den ud og indsende den pr. brevpost.

- Ansøgningen udfyldes af en konsulent, som har en digital signatur. Når konsulenten har udfyldt og signeret ansøgningen på vegne af ejer, sendes en avis om ansøgningen pr. mail til ejer. Ejeren skal herefter logge på Virk via linket i mailen og ”underskrive” ansøgningen med sin digitale signatur, hvorefter ansøgningen indsendes automatisk.
- Ansøgningen udfyldes af en konsulent, som har en digital signatur. Den digitale ansøgning vedhæftes en scannet fuldmagt fra ejer, som giver konsulenten ret til at ansøge digitalt på ejers vegne.

2. Ansøgning i papirformat

Ansøger kan også vælge at benytte et fortrykt ansøgningsskema, som i udfyldt og underskrevet stand skal sendes til det regionale landsdelscenter, se adresser i bilag 4.

Ansøgningsskemaerne fås på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk/Service/Tilskud eller hos det regionale landsdelscenter. Ansøgningen udfyldes af ejeren eller dennes rådgiver/konsulent. Det er altid ejeren, som skal underskrive ansøgningen og herved afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er korrekte. Ejeren kan dog give en skovbrugskonsulent fuldmagt til at underskrive ansøgningen. Fuldmagten skal vedlægges ansøgningen.

En ansøgning skal indeholde følgende:

- Udfyldt og underskrevet ansøgningsskema til foryngelse.
- Oversigtskort, der viser skovens beliggenhed.
- Skovkort eller luftfoto, der viser projektarealet i hele sin udstrækning, hvor målestoksforholdet af kortet ligger indenfor intervallet 1:2.000 til 1:5.000.
- Ajourført skovkort og bevoksningsliste med markering af skovens bevoksninger med hjemmehørende træarter. Hvis dette materiale er indsendt i forbindelse med tidligere ansøgning, kan der evt. henvises hertil (angiv journalnummer).

Ansøgningsfrist

Den årlige ansøgningsfrist er **den 1. september**.

Skovbrugskonsulenter

I forbindelse med ansøgning og indberetning kan der ydes bistand af en skovbrugskonsulent, men det er ikke noget krav. Konsulenten kan yde skovbrugsfaglig rådgivning.

Behandling af ansøgninger

Skov- og Naturstyrelsen behandler ansøgningerne efter udløbet af hver ansøgningsfrist. Hvis styrelsen har spørgsmål til en ansøgning, vil ansøger blive kontaktet.

Hvis ansøgningen er særlig mangelfuld, kan den ikke behandles, og vil blive returneret til ansøger uden videre behandling.

På baggrund af sagsbehandling og prioritering af ansøgningerne, se afsnittet ”*Prioritering af ansøgninger*”, giver Skov- og Naturstyrelsen tilsagn eller afslag til en ansøgning.

Ansøger vil normalt få svar på en ansøgning ca. 3 måneder efter udløbet af ansøgningsfristen.

Prioritering af ansøgninger

Prioritering af ansøgningerne er nødvendig, hvis der samlet søges om tilskud for et større beløb end den afsatte bevilling til tilskudsordningen.

I dette tilfælde vil der blive prioriteret således (1 er højeste prioritet):

Prioritet	Fredskov	Opfølgning på langsigtet plan for omstilling til naturnær skovdrift i en grøn driftsplan (Modul A + B)	Pesticidfri drift	Skærmstilling
1	Ja	Ja	Ja	Ja
2	Ja	Ja	Ja	Nej
3	Ja	Ja	Nej	Ja
4	Ja	Ja	Nej	Nej
5	Ja	Nej	Ja	Ja
6	Ja	Nej	Ja	Nej
7	Ja	Nej	Nej	Ja
8	Ja	Nej	Nej	Nej
9	Nej	Ja	Ja	Ja
10	Nej	Ja	Ja	Nej
11	Nej	Ja	Nej	Ja
12	Nej	Ja	Nej	Nej
13	Nej	Nej	Ja	Ja
14	Nej	Nej	Ja	Nej
15	Nej	Nej	Nej	Ja
16	Nej	Nej	Nej	Nej

Udbetaling

Udbetaling af tilskud

Sammen med tilsagnsbrevet modtager ansøgeren en fortrykt indberetning. Denne indberetning skal sendes til Skov- og Naturstyrelsens regionale landsdelscenter, når projektet er gennemført. Herefter udbetales tilskuddet til den konto, som oplyses af ansøgeren på indberetningen.

Hvis det areal, der ydes tilskud til, ejes af flere personer, et selskab, en fond, en forening eller lignende, udbetales tilskud til den, der overfor Skov- og Naturstyrelsen kan godtgøre at repræsentere hele ejerkredsen.

For at få udbetalt tilskuddet skal projektet være gennemført i overensstemmelse med ansøgning og tilsagnsbrev samt nedenstående krav:

- Projektarealet skal være forberedt (eventuel jordbehandling, skærmstilling mv. er foretaget, og der skal være tilplantet/tilsået med planter/frø af egnet størrelse og kvalitet).
- Plantetalskravet skal være opfyldt, jf. tabel 2 side 6. Ved opgørelse af plantetallet kan kun medregnes levende planter.
- Ved såninger skal planterne være sprunget ud i deres 2. vækstsæson.
- Hegn mod vildtet, hvortil der ydes tilskud, skal være sat op.

Indberetningen skal indsendes senest:

- **2 år** efter tilsagnsdato ved **plantning af ekstensiv kultur eller holme af frøtræer**
- **2 år** efter tilsagnsdato ved **hegning af arealer, som er udlagt til naturlig tilgroning**
- **4 år** efter tilsagnsdato ved **såning af ekstensiv kultur**

Hvis der ikke er indsendt indberetning inden ovennævnte frister, bortfalder tilsagnet uden videre.

Hvis projektet ændres eller ikke gennemføres

Hvis projektet ikke kan eller ønskes gennemført som anført i ansøgningen, har ejeren pligt til at underrette det regionale landsdelscenter herom. Dette skal ske inden for 1 måned efter, at det står klart, at projektet ikke kan eller ønskes gennemført.

Hvis projektet ikke er påbegyndt, kan der søges igen.

Tilsagn om tilskud bortfalder helt eller delvist, og udbetalt tilskud kan helt eller delvist kræves betalt tilbage med tillæg af renter, hvis ansøgerens oplysninger er upræcise, fejlagtige, utilstrækkelige, eller der er fortiet oplysninger af betydning for afgang. Der vil i grove tilfælde kunne idømmes straf. Loven og bekendtgørelsen indeholder de nærmere regler herom.

Skattemæssige forhold

Skov- og Naturstyrelsen indberetter udbetalt tilskud til *SKAT* som skattepligtig B-indkomst.

Fradragsregler følger de til enhver tid gældende regler i skattelovgivningen.

Ejerskifte for arealer med tilskud

Når et areal med tilsagn om tilskud overgår til en ny ejer, vil den nye ejer kunne overtage rettigheder og pligter ifølge tilsagnet ved en skriftlig erklæring.

Ved salg af arealet til en offentlig myndighed m.v. eller en person, der ikke opfylder betingelserne for at få tilskud, bortfalder tilsagn om fremtidige udbetalinger.

Kontrol

Der vil blive gennemført stikprøvekontrol af arealer med tilsagn om tilskud. Skov- og Naturstyrelsen eller den, som Skov- og Naturstyrelsen bemyndiger dertil, har adgang til at besigtige arealer, hvortil der er givet tilsagn om tilskud.

Kontrolbesøg vil blive varslet på forhånd. Efter EU reglerne må der dog kun gives et varsel på 48 timer forud for kontrolbesøget. Ansøger eller dennes stedfortræder har pligt til at ledsage kontrolpersonalet og bistå ved kontrollen, - bl.a. ved at fremlægge det nødvendige dokumentationsmateriale.

Hvis det viser sig, at ansøger har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller der foreligger andre forhold, der gør at tilsagn om og/eller udbetaling af tilskud er sket på et forkert grundlag, kan Skov- og Naturstyrelsen kræve tilskud helt eller delvist tilbagebetalt eller lade tilsagn helt eller delvist bortfalde. Projektarealerne skal således opgives på ansøgningen i hektar med 1 decimal, og arealopmålingen skal have en nøjagtighed, der mindst svarer hertil. Hvis arealopmålingen ikke har en tilstrækkelig nøjagtighed, kan der stilles krav om tilbagebetaling efter følgende retningslinier:

Forskel mellem ansøgt og fastslået areal	Nedsættelse af tilskud/sanktion
Fra 0 % til og med 3 %, dog højst 2 hektar	Tilskuddet nedsættes med det beløb, der er udbetalt for meget
Fra 3 % eller fra 2 ha og til og med 20 %	Tilskuddet nedsættes med 2 gange det beløb, der er udbetalt for meget. Derudover skal det beløb, der er udbetalt for meget, også betales tilbage.
Mere end 20 %	Hele tilskuddet skal betales tilbage

Tabel 2: Sanktioner ved forskel mellem ansøgt og fastslået areal

Der kan også stilles krav om hel eller delvis tilbagebetaling af tilskud, hvis der konstateres øvrige fejl og mangler ved projektet, f.eks. for lavt plantetal, for lille hegnslængde eller forkert plantemateriale (provenienser).

Træffes afgørelse om tilbagebetaling, anses det krævede beløb som forfaldent 3 uger efter brevdatoen for underretning om afgørelsen. Fra denne dag forrentes beløbet i overensstemmelse med renteloven.

Der vil i grove tilfælde kunne idømmes straf. Skovloven og bekendtgørelsen om tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift indeholder de nærmere regler herom.

Derudover kan der blive tale om udelukkelse fra tilskud. I henhold til art 72 stk. 1 i Kommissionens forordning nr. 817/2004 kan Skov- og Naturstyrelsen beslutte, at en ansøger udelukkes fra fremtidige tilsagn om tilskud, hvis ansøgeren med forsæt eller ved grov uagtsomhed har afgivet urigtige oplysninger af betydning for modtagelse af tilskud. Udelukkelsen, der omfatter alle tilskud under skovloven og stormloven, sker for det pågældende kalenderår, hvis der er tale om grov uagtsomhed, mens udelukkelse også sker for det følgende år, hvis de urigtige oplysninger er afgivet med forsæt.

Retsgrundlag

De relevante retsregler for tilsagn om tilskud til bæredygtig skovdrift fremgår af:

Lov om skove (Lov nr. 453 af 9. juni 2004).

Bekendtgørelse nr. 457 af 7. maj 2006 om tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift.

Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 817/2004 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere.

BILAG

Bilag 1: Hjemmehørende træarter

Ask (*Fraxinus excelsior*)
Avnbøg (*Carpinus betulus*)
Dunbirk (*Betula pubescens*)
Vortebirk (*Betula pendula*)
Bøg (*Fagus sylvatica*)
Stilkeg (*Quercus robur*)
Vintereg (*Quercus petraea*)
Rødel (*Alnus glutinosa*)
Fuglekirsebær (*Prunus avium*)
Småbladet lind (*Tilia cordata*)
Ær (*Acer pseudoplatanus*)
Spidsløn (*Acer platanoides*)
Bævreasp (*Populus tremula*)
Skovfyr (*Pinus sylvestris*)

Bilag 2: Træer og buske godkendt til løvskovbryn

Skovbryn skal bestå af 100 % løvtræ og buske. Mindst 20 % og højst 40 % af plantetallet skal være buske fra nedenstående liste. Der kan, hvor det er egnstypisk og relevant, indplantes et mindre antal stabile nåltræer fra nedenstående liste.

Løvtræarter:

Ask (*Fraxinus excelsior*)
Avnbøg (*Carpinus betulus*)
Dunbirk (*Betula pubescens*)
Vortebirk (*Betula pendula*)
Bøg (*Fagus sylvatica*)
Stilkeg (*Quercus robur*)
Vintereg (*Quercus petraea*)
Rødel (*Alnus glutinosa*)
Storbladet elm (*Ulmus glabra*)
Fuglekirsebær (*Prunus avium*)
Småbladet lind (*Tilia cordata*)
Spidsløn (*Acer platanoides*)
Navr (*Acer campestre*)
Seljepil (*Salix caprea*)
Almindelig røn (*Sorbus aucuparia*)
Vildæble (*Malus silvestris*)

Nåltræarter:

Skovfyr (*Pinus sylvestris*)
Østrigsk fyr (*Pinus nigra*)
Hvidgran (*Picea glauca*)
Sitkagran (*Picea sitchensis*)

Buskarter:

Bened (*Euonymus europaeus*)
Dunet gedebled (*Lonicera xylosteum*)
Hassel (*Coryllus avellana*)
Havtorn (*Hippophaë rhamnoides*)
Alm. hvidtjørn (*Crataegus laevigata*)
Engriflet hvidtjørn (*Crataegus monogyna*)
Almindelig hyl (*Sambucus nigra*)
Almindelig hæg (*Prunus padus*)
Kristtorn (*Ilex aquifolium*)
Rød kornel (*Cornus sanguinea*)
Kvalkved (*Viburnum opulus*)
Femhannet pil (*Salix pentandra*)
Gråpil (*Salix cinerea*)
Krybende pil (*Salix repens*)
Øret pil (*Salix aurita*)
Fjeldribs (*Ribes alpinum*)
Blågrøn rose (*Rosa dumalis*)
Hunderose (*Rosa canina*)
Klitrose (*Rosa pimpinellifolia*)
Æblerose (*Rosa rubiginosa*)
Slåen (*Prunus spinosa*)
Tørst (*Rhamnus frangula*)
Vrietorn (*Rhamnus catharticus*)

Bilag 3: Provenienser

Når der plantes eller sås træarter anført på nedenstående liste, skal de angivne provenienser anvendes. Det gælder dog ikke frø og planter fra egne arealer, dvs. arealer tilhørende samme ejer. Frø- og plantematerialet skal som udgangspunkt tilhøre kåringskategorierne *udvalgt, kvalificeret (frøplantager) eller afprøvet*. I enkelte tilfælde kan "*lokalitetsbestemt*" materiale accepteres (fremgår af provenienslisten). Materialet skal være *kåret eller godkendt til produktion eller til værn og læformål*. Det anbefales, at planter kåret til værn- og læplantningsformål ikke anvendes, hvis formålet med foryngelsen er vedproduktion. Der ydes ikke tilskud til materiale, der er kåret til alléer og parkformål.

Listen er opstillet således, at de først nævnte frøkilder inden for hver træart anses for at være de bedste. Dette er dog afhængigt af lokaliteten. Der er ikke krav om at vælge fra toppen.

Hvis man ikke kan skaffe nedenstående provenienser, skal man søge dispensation fra listen ved det regionale landsdelscenter.

Ved kontrolbesøg skal planternes proveniens kunne dokumenteres. **Gem derfor plantekvitte-
ring.**

Bøg

1. Danske kårede bevoksninger
2. Schweizisk bøg fra Zürich området
3. Tysk bøg fra godkendte bevoksninger (Gebiet 81001, 02, 03, 07, 09,23)
4. Slovakisk bøg fra godkendte bevoksninger (Kakasovce eller Sigord)
5. Hollandsk og belgisk bøg fra godkendte bevoksninger
6. Godkendte frøavlsbevoksninger og frøplantager udvalgt til det sydsvenske område (syd for d. 57. breddegrad).

Stilkeg

1. Danske kårede bevoksninger
2. Tysk stilkeg fra godkendte bevoksninger (Gebiet 81701, 02, 03)
3. Hollandske select-bevoksninger
4. Godkendte frøavlsbevoksninger og frøplantager udvalgt til det sydsvenske område (syd for d. 57. breddegrad).
5. Norsk lokalitetsbestemt stilkeg fra Vestfold

Vintereg

1. Dansk kåret vintereg
2. Norsk lokalitetsbestemt vintereg fra Agderkysten
3. Tysk vintereg fra godkendte bevoksninger (Gebiet 81801, 02, 03)
4. Polsk lokalitetsbestemt vintereg (frøkildezoner 313, 314 og 315).

Ask

1. Danske kårede frøplantager
2. Danske kårede bevoksninger
3. Tysk ask fra godkendte bevoksninger (Gebiet 81101, 81102, 81103)
4. Hollandsk ask fra godkendte bevoksninger.

Ær

1. Danske kårede bevoksninger
2. Nordtyske godkendte bevoksninger og frøplantager (Gebiet 80101 og 02)
3. Hollandske select-bevoksninger.

Lind

1. Danske kårede bevoksninger
2. Nordtyske godkendte bevoksninger og frøplantager (Gebiet 82301, 02 og 03)
3. Polske lokalitetsbestemt lind fra frøzoner 313, 314 og 315.

Rødel

1. Danske kårede bevoksninger

Birk

1. Danske kårede bevoksninger
2. Godkendte frøavlsbevoksninger og frøplantager fra Sydsverige (syd for d. 57. breddegrad)
3. Godkendte frøavlsbevoksninger og frøplantager i Nordtyskland (Schleswig-Holstein og Niedersachsen – Harzen over 500 m).

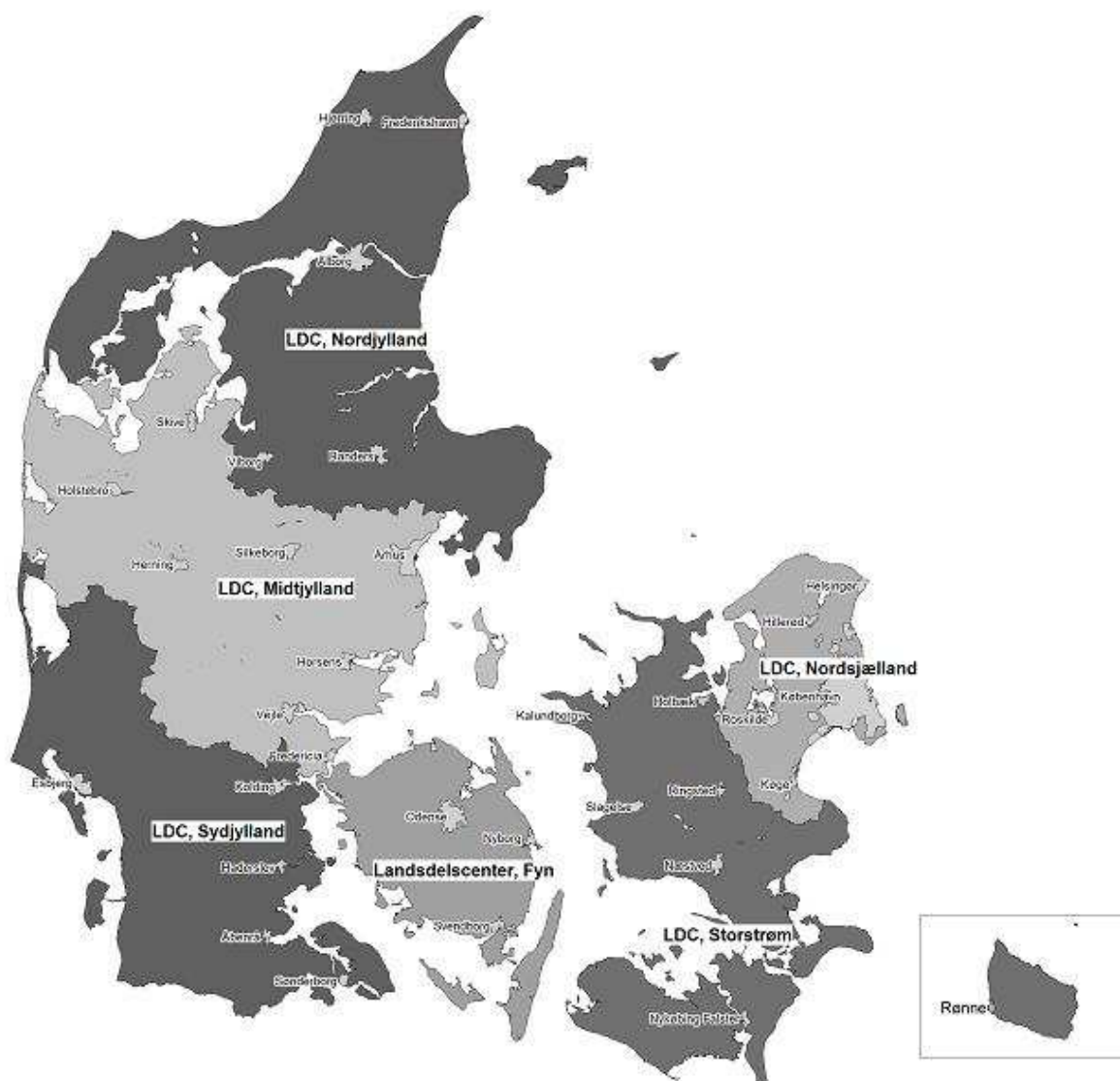
Skovfyr

1. Danske kårede frøplantager
2. Danske kårede bevoksninger
3. Nordtyske godkendte frøplantager af østpreussisk oprindelse
4. Baltisk lokalitetsbestemt fyr (Letland, Litauen, Nordøstpolen)
5. Vestnorsk lokalitetsbestemt fyr
6. Godkendte frøavlsbevoksninger og frøplantager udvalgt til det sydsvenske område (syd for d. 57. breddegrad).

Bilag 4: Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre

Landsdelscenter Nordjylland

Moskovgård, Møldrupvej 26
9520 Skørping
Tlf. 98 39 10 14
E-mail: Buderupholm@sns.dk

Landsdelscenter Midtjylland

Vejlbo, Vejlsovej 12
8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 08 44
E-mail: Silkeborg@sns.dk

Landsdelscenter Sydjylland

Stensbækvej 29, Arnum
6510 Gram
Tlf. 74 82 61 05
E-mail: Lindet@sns.dk

Landsdelscenter Fyn

Sollerupgård, Sollerupvej 22, Korinth,
5600 Fåborg
Tlf. 62 65 17 77
E-mail: Fyn@sns.dk

Landsdelscenter Storstrøm

Egehus, Hannenovvej 22, Tingsted
4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 43 90 13
E-mail: Falster@sns.dk

Landsdelscenter Nordsjælland

Ostrupgård, Gillelejevej 2B
3230 Græsted
Tlf. 48 46 56 00
E-mail: Frederiksborg@sns.dk